

Professió i context

Codi: 200771
Crèdits: 3 ectes
Matèria: Professió i context
Caràcter: Obligatòria
Curs: Tercer
Semestre: Segon
Hores de dedicació: 150 hores
Hores lectives: 55 hores
Hores Autònomes: 95 hores
Equip docent: Montse Romaní / Silvia Rosés

—Descripció

Aquesta assignatura està orientada a proporcionar informació, anàlisi crític, eines, normatives i recursos, per aprofundir en el context de l'art i el disseny contemporanis. El bon coneixement vers la societat.

D'una banda, explorarem els agents i els espais que constitueixen l'ecosistema de les arts i el disseny, els codis i les relacions professionals que s'estableixen entre ells. Analitzarem la legislació internacional i estatal que empara els dos sectors, així com les normatives i condicions que regeixen l'estatus laboral, jurídic i fiscal de l'artista i el dissenyador, que els faciliten la integració professional en el context social i productiu. Coneixerem les lleis de propietat intel·lectual i les llicències lliures, i posarem l'atenció en els drets d'autor i els drets morals. Els codis ètics i deontològics.

D'altra banda, es traçaran les pautes per elaborar òptimament un pla d'empresa, tenint en compte els sistemes de producció i gestió possibles, les fonts de finançament i els models d'organització del treball.

Finalment, treballarem diferents eines indispensables en la promoció, distribució, comercialització i recepció de la pràctica artística i del disseny.

—Contingut

- Els nodes que conformen els ecosistemes de l'art i el disseny, els seus respectius rols i les relacions que s'estableixen entre ells.
- El pla d'empresa
- Drets d'autor, llei de propietat intel·lectual i industrial i llicències lliures
- Principals models de contractes
- L'estructura del mercat de l'art i del disseny
- Els models i vies de finançament
- Càlcul de costos i elaboració de pressupostos
- Codis de bones pràctiques
- Eines per a la professionalització

—Objectius formatius

- Conèixer, comprendre l'entorn professional de les arts visuals, el disseny i l'artesania.
- Explorar el seu ecosistema i facilitar-ne la seva inserció professional.
- Dotar d'instruments els estudiants per a la professionalització, permetent-los gestionar de manera més eficient la seva creativitat.
- Analitzar l'actualitat de les legislacions europees i espanyoles que incideixen en les condicions i el desenvolupament d'aquest exercici professional.

- Prendre consciència dels drets i deures de l'artista i el dissenyador.
- Aprofundir en els diferents models de gestió i finançament de les arts i el disseny.

—Metodologia docent i activitats formatives

La metodologia de l'assignatura es basa en classes que consisteixen en l'exposició de càpsules temàtiques que es complementen amb activitats d'aprenentatge en forma d'exercicis de comentari de text, anàlisi de casos pràctics, anàlisi de documents visuals i activitats en grup.

Es realitzaran visites a centres de recerca, producció, i promoció de les arts i el disseny, i es propiciaran encontres amb el sector professional.

—Avaluació

En ambdós grups, es valorarà l'assistència i participació activa en les diferents activitats i debats proposats durant del curs. Tanmateix s'avaluarà el rigor i el compromís del treball desenvolupat individualment i en grup.

GRUP DISSENY

El sistema d'avaluació es basa en una avaluació contínua que es distribueix en tres blocs:

- Treball grupal consistent en l'elaboració d'un hipotètic projecte d'empresa que partirà dels exercicis de classe però que hauran de finalitzar de manera autònoma.
- Elaboració d'un CV creatiu.
- Elaboració d'un CV estàndard de l'alumne però a 30 anys vista. D'aquesta manera, l'alumne haurà de reflexionar sobre el seu futur professional i els passos tant formatius com laborals que necessitarà per arribar-hi.

GRUP ART

El sistema d'avaluació es basa en una avaluació contínua a l'aula que permeti l'adquisició gradual de les competències.

El treball desenvolupat durant l'assignatura es resoldrà mitjançant el lliurament regular d'exercicis o tasques resultants de l'aprenentatge autònom i de les pràctiques resultants de l'aprenentatge en grup.

- Els exercicis estaran relacionats amb les activitats i els continguts desenvolupades al llarg de l'assignatura: eines que ajudin a ordenar, gestionar i documentar el treball artístic (models de currículums, *statements*, i pressupostos); visites programades a diferents espais de la ciutat i converses amb els convidats a l'aula. Els exercicis s'hauran d'ampliar amb cites, referències bibliogràfiques i altres informacions que complementin el material elaborat durant el curs. Es presentaran en format digital, de manera ordenada i llegible.

—Bibliografia de lectura recomanada

Kathryn Best (2006): *Design Management: Managing Design Strategy*. Lausanne: Ava Publishing.

Tim Brown (2009): *Change by design: How design thinking can transform organizations and inspire innovation*. Nova York: Harpercollins Pub.

Manual de Buenas Prácticas Profesionales en las Artes Visuales (2008). UAAV (Unión de Asociaciones de Artistas Visuales):
https://aavib.files.wordpress.com/2014/05/manual_buenas_practicas.pdf

Rafael Calvo Ortega, Juan Calvo Vérguez (2013): *La fiscalidad de los artistas plásticos*. Trama Ed., Colección Arte y Derecho.

Directorio de Fábricas de la Creación en la Unión Europea.
<https://www.consonni.org/sites/default/files/Directorio%20Fabricas%20de%20la%20Creacion%204nov.pdf>

Free Knowledge Institute (2016) "L'economia col·laborativa, principis i casos d'estudi"
<http://freeknowledge.eu/ca/blogs/leconomia-col%C2%B7laborativa-principis-i-casos-destudi>

David Harvey, Neil Smith (2005): *Capital financiero, propiedad inmobiliaria y cultura*. Macba, Universitat Autònoma de Barcelona (Eds.)

Pablo Helguera (2006): *Manual de estilo del arte contemporáneo*. Anomalos Ed.
http://vereda.ula.ve/curador/assets/docs/PH_MANUALDEESTILODELARTECONTEMPORANEO_PabloHelguera,SF.pdf

J. Jarvis (2010): *Y Google, ¿cómo lo haría?*, Barcelona: Ed. Planeta.

O. Pibernat, N. Chaves (1996): *La gestión del diseño*, Madrid: Manuales IMPI.

Jaron Rowan (2016): *Cultura libre de Estado*. Madrid: Traficantes de Sueños

Igor Sádaba, Mario Domínguez, Rubén Martínez (2013): *La tragedia del copyright. Bien común, propiedad intelectual y crisis de la industria cultural*. Barcelona: Virus Ed.
http://www.articaonline.com/wpcontent/uploads/2013/10/la_tragedia_del_copyrig ht-baja.pdf

RES ARTIS: Xarxa internacional de residències per artistes
<http://www.resartis.org/es/>

—Programació de l'assignatura

L'assignatura Professió i Context s'imparteix en el segon semestre del curs, en 3h setmanals, els dimecres de 11:30h a 14:30.

GRUP DISSENY

Setmana 1

Introducció a la matèria: explicació i enfocament dels continguts de l'assignatura.
 Explicació sobre el naixement de la professió del disseny

Supervisada

Activitat dirigida entorn l'essència del disseny
 Reflexió conjunta sobre el context laboral actual

Setmana 2

La creació i el seu context.

Supervisada

Activitat dirigida i participativa en la qual es reflexionarà sobre la importància del client i l'usuari en el disseny.

Setmana 3

Design Management: metodologia, usos i aplicacions.

Supervisada

Lectura de textos i activitat dirigida entorn a tema.

Setmana 4

Pla d'empresa Part 1

Supervisada

Activitat dirigida i en grup que consistirà en la creació d'una hipotètica empresa, en la qual se seguiran tots els passos principals per a la seva elaboració.

Setmana 5

Pla d'empresa Part 2

Supervisada

Activitat dirigida i en grup que consistirà en la creació d'una hipotètica empresa, en la qual se seguiran tots els passos principals per a la seva elaboració.

Setmana 6

Pla d'empresa Part 3

Supervisada

Activitat dirigida i en grup que consistirà en la creació d'una hipotètica empresa, en la qual se seguiran tots els passos principals per a la seva elaboració.

Setmana 7 (dc. 22 març)

Conferència a càrrec de l'advocat Lluís Brun. Impartirà els següents continguts: Propietat Intel·lectual. Drets d'autor. Patents. Llicències lliures. Entitats de gestió col·lectiva i associacions de professionals de la cultura que operen a Catalunya i Espanya. Models de contractació.

Autònom

Ampliar els apunts recollits.

Setmana 8

FESTIU. Setmana Santa

Setmana 9

Entitats, organismes, plataformes i associacions de l'entorn de disseny.

Autònom

Cerca autònoma d'entitats i plataformes de difusió del disseny, que s'afegiran als tractats a classe, per a l'elaboració conjunta d'un mapa de l'ecosistema del disseny.

Setmana 10

Convidat a l'aula: Mercè Jané

Elaboració de pressupostos i càlcul de costos de les empreses creades pels alumnes. Nocions bàsiques de conceptes d'economia per a l'entorn professional del disseny.

Autònom

Elaboració d'un pressupost

Setmana 11

Visita al FAD + MATERFAD

Autònom

Ampliar els apunts recollits.

Setmana 12

Visita a HANGAR. Centre de Producció per Artistes Visuals (Barcelona)

Autònom

Ampliar els apunts recollits.

Setmana 13

Portolis, statements, CV creatius i entrevistes laborals.

Setmana 14

El mercat del disseny. Fonts principals de finançament per a projectes culturals vinculats al disseny.

Setmana 15

Visita a Artesania Catalunya. Consorci de comerç, artesanía i moda de la Generalitat de Catalunya.

Autònom

Ampliar els apunts recollits.

Setmana 16

Codis de bones pràctiques.

Reflexió a partir de diferents textos sobre una correcta praxis de la professió del disseny.

Presentació dels CV creatius

Setmana 17

Lliurament i presentació dels plans d'empresa.

Setmana 18

Lliurament de notes.

GRUP ART**Setmana 1**

Introducció a la matèria: explicació i enfocament dels continguts de l'assignatura.

Supervisada

Posada en comú de les aspiracions professionals de cada alumne

Setmana 2

L'ecosistema de l'art: a què fa referència, com s'articula i com ens hi relacionem?

Supervisada

Elaboració en grup de diferents mapes que distingeixin els nodes que conformen l'ecosistema artístic, els codis i les relacions de interdependència que s'estableixen entre aquests i les seves figures principals.

Autònom

Elaboració d'una fitxa sobre un agent de l'art i anàlisi crític.

Setmana 3

Les expectatives professionals en l'àmbit de les arts i el disseny.

Supervisada

Creació col·lectiva d'un wiki-mapa que representi gràficament les sortides professionals que prèviament s'hauran detectat a l'aula.

Autònoma

Entrevista a ex-alumnes de Massana i d'altres professionals sobre el recorregut professional adquirit un cop acabats els estudis.

Setmana 4

Diagnosi, informació i requisits per accedir als estudis de postgrau en arts i disseny, així com a d'altres programes de formació contínua i mobilitat orientats a la professionalització dels artistes.

Setmana 5

Eines de professionalització de l'artista: porfoli, *statement*, diferents tipologies de currículums. Introducció als conceptes, models, estratègies i contextos d'aplicació. Es mostraran exemples i s'analitzaran.

Supervisada

Elaboració d'eines pròpies a partir del coneixement i anàlisi de convocatòries públiques orientades al desenvolupament de projectes.

Setmana 6

Segona sessió dedicada a les eines de professionalització de l'artista. **Supervisada**
Tutorització i correcció dels resultats.

Setmana 7

Conferència a càrrec de l'advocat Lluís Brun. Impartirà els següents continguts: Propietat Intel·lectual. Drets d'autor. Patents. Llicències lliures. Entitats de gestió col·lectiva i associacions de professionals de la cultura que operen a Catalunya i Espanya. Models de contractació.

Autònom

Ampliar els apunts recollits.

Setmana 8

FESTIU. Setmana Santa

Setmana 9

Gestió de projectes (I)

Com fer un pla de treball i un pla de finançament:

Models de finançament (patrocini, mecenatge, micromecenatge, subvencions públiques, ajuts)

Models de pressupostos i pautes per realitzar-ne un.

Autònom

Elaboració d'exercicis pràctics a partir del coneixement i anàlisi de convocatòries de subvencions per a projectes artístics.

Setmana 10

Gestió de projectes (II)

Supervisada

Tutorització i anàlisi dels pressupostos elaborats pels estudiants.

Setmana 11

Visita al FAD + MATERFAD

Autònom

Lectura de textos i preparació per a visita al FAD

Ampliar els apunts recollits.

Setmana 12

Visita a HANGAR. Centre de Producció per Artistes Visuals (Barcelona)

Autònom

Ampliar els apunts recollits.

Lectura de textos i preparació per a visita a Hangar

Setmana 13

El mercat de l'art. Estructura, aspectes i condicionants en torn el mercat de l'art.

Supervisada

Visita i conversa amb l'equip directiu d'una galeria d'art de Barcelona.

Autònom

Experiència al voltant del sistema de compra-venda d'una obra d'art.

Ampliar els apunts recollits.

Setmana 14

El codi de bones pràctiques i l'Estatut de l'Artista.

Legislacions europees i espanyoles que incideixen en el desenvolupament de la professió d'artistes.

Supervisada

Lectura de documents i debat en grup.

Anàlisi de casos concrets en què no s'ha aplicat el codi i com s'hauria de complir.

Setmana 15

Drets fiscals i tributaris de l'artista:

Identitats Jurídiques i noves formes de treball: com entenem el treball de l'art quan ens professionalitzem?

Com haig de gestionar la meua activitat professional?

Com haig de cotitzar com a autònom? Models alternatius al règim d'autònoms.

Quines son les meves obligacions tributàries?

Supervisada

Visita i conversa amb una entitat de gestió de projectes artístics i culturals.

Autònom

Ampliar els apunts recollits.

Setmana 16

L'economia col·laborativa en l'art.

Mitjançant una sessió participativa i col·lectiva es treballarà el concepte de Procomú i les seves incidències en l'àmbit de la cultura.

Supervisada

Imaginarem un projecte propi finançat amb fons públics o comunitaris i ens plantejarem quin retorn social ha de tenir.

Autònom

Ampliar els apunts recollits.

Setmana 17

Lliurament treball final.

Setmana 18

Lliurament de notes.

—Competències i resultats d'aprenentatge.

Competències específiques

CE06-Demostrar que coneix els recursos teòrics adequats per interpretar, comprendre i descriure les diferents activitats professionals pròpies de les arts visuals, el disseny i els oficis artístics.

RA.1-Valorar el rol de l'artista i el dissenyador en relació al seu context i entorn professional. d'equips i recursos.

RA.2-Conèixer i distingir les diverses Institucions i associacions europees, espanyoles i catalanes relacionades amb el món de les arts, el disseny i les arts aplicades.

RA.3-Reconèixer els principis del Dret Internacional i Constitucional que emparen l'exercici de la professió d'artista i dissenyador.

CE09 - Identificar la incidència de l'activitat professional en el context social, econòmic, ecològic i cultural actuant de manera responsable en els diferents àmbits relacionats.

RA.4 - Analitzar i valorar les regles del mercat global i mercat local en relació al desenvolupament de l'encàrrec de l'obra i les relacions contractuals amb el client.

RA. 5-Descriure i identificar les legislacions europees i espanyoles que incideixen en el desenvolupament de la professió d'artistes i dissenyadors i la integració professional en el context social i productiu.

RA.6- Distingir els mecanismes particulars en què cada disciplina artística pot arribar al públic.

CE24-Valorar, constatar i prendre decisions sobre l'elecció dels mètodes, els instruments i els materials adequats a cada situació i context.

RA.7-Reflexionar sobre la idoneïtat de les relacions entre forma i matèria ja sigui a través de mètodes tradicionals, com amb l'ús de les noves tecnologies i els nous materials.

Competències transversals

CT04 - Desenvolupar els coneixements i les habilitats necessàries per participar en treballs d'equip i / o multidisciplinaris, enriquint el treball d'un projecte comú a través de la interacció amb els altres valorant les seves aportacions i els seus punts .

RA.8 -Adquirir la capacitat de treballar en grup i la capacitat per estructurar metodologies de consens.

CT06 - Comunicar eficaçment. Expressar-se de forma adequada i eficaç tenint en compte el destinatari, el medi i les diferents situacions formals.

RA.9- Enfrontar-se amb eficàcia a les dificultats comunicatives que l'actual exercici de la professió demana.

CT07 - Utilitzar de manera responsable els sistemes de comunicació i informació d'Internet.

RA.10- Control i agilitat de les noves formes de comunicació i especial atenció a la responsabilitat social en el seu ús.

CT08 - Ser responsables dels propis posicionaments ètics i morals considerant, valorant i respectant els dels altres.

RA.11- Analitzar els arguments propis i els dels altres i separar allò objectiu d'allò subjectiu.

CT12 - Mantenir una actitud favorable cap a la actualització permanent a través de l'avaluació crítica de la documentació, valorant la seva procedència, situant-la en un marc epistemològic i contrastant les seves aportacions en relació amb el coneixement disciplinari disponible.

RA.12- Desenvolupar el sentit crític envers les dades i els documents de tal manera que siguin apreciats en el seu autèntic valor.

CT13 - Utilitzar les diferents tecnologies de la informació i la comunicació per a una correcta

expressió i formalització d'allò que es vulgui transmetre.

RA.13- Conèixer i aplicar amb criteri personal les diferents maneres d'expressar la creació pròpia que permeten les noves tecnologies.